



2016 - 1961

שנתון זה מוקדש לזכרה של ד"ר אטל פרידמן ז"ל, מנהלת המרכז למחקר כלכלי וחברתי בשנים 2001-2016, שהלכה לעולמה במאי 2016.

אטל הייתה בעלת כישורים רבים ואישיות מיוחדת במינה. בזכות תבונתה, הידע המקצועי הרב והיסודיות, היא הובילה את המרכז למחקר לעשייה משמעותית ופורייה בכל תחומי המחקר. אטל תרמה רבות להטמעת תרבות ארגונית של קבלת החלטות מושכלת מבוססת נתונים, באספקטים רבים של הפעילות העירונית. כל זאת בצניעות, בהתמדה ובמאור פנים.

אטל תישאר נצורה בלבנו לעד והמורשת הנדירה שהשאירה תמשיך להאיר את דרכנו ולהוביל אותנו גם בעתיד. אנו מודים על הזכות שהייתה לנו להכיר ולעבוד לצידה של אישה מופלאה זו.

צוות המרכז למחקר כלכלי וחברתי



פתח דבר

תל-אביב-יפו היא לא רק עיר. היא בית.

העיר היא ביתם של 432,890 תושבים, שמספרם הולך וגדל בהתמדה, בשיעור שנתי של כ-1.6%.

תל-אביב-יפו היא לא רק עיר. היא לב.

עיר שהיא לבו של מטרופולין גוש דן - מרכז העסקים, הכלכלה והתרבות של מדינת ישראל כולה - המנקז אליו בכל יום יותר ממיליון אנשים מכל קצות הארץ. כמעט כל ישראלי הוא גם תל-אביבי במידה כזו או אחרת, כאשר הוא בא לעבוד כאן, ללמוד כאן, לבלות, לצפות במופעי התרבות, או לרחוץ בים.

תל-אביב-יפו היא לא רק עיר. היא טבע.

עיר שבה הירוק מכסה כמעט רבע משטחה (כ-22%, שהם ב-11,459 דונם): בפארקים, גנים, חורשות, פסי ירק, שטחי בור. הוסיפו לאלה את הגינות הפרטיות, העצים ברחובות, השטחים הירוקים במוסדות ציבור ובבניינים של חברות עסקיות, וקבלו "ריאה ירוקה" - טבע שהוא עיר.

תל-אביב-יפו היא לא רק עיר. היא קהילה.

עיר המייצגת את הפסיפס הישראלי על כל גווניו: עשירים ועניים, ערבים ויהודים, דתיים וחילוניים, צעירים ומבוגרים, ישראלים ותיקים לצד עולים, מהגרי עבודה ופליטים. למרבה השמחה, למרות השוני וההבדלים, ואולי בזכותם, מתנהלת העיר בפתירות ובסובלנות, ברעות ובדו-קיום.

תל-אביב-יפו היא לא רק עיר. היא מיזם.

עיר שבה יכול כל אחד ואחת לפרוץ דרך חדשנית. והחדשנות איננה רק טכנולוגיה - היא צורת חשיבה והסתכלות אחרת על בעיות. היא באה לידי ביטוי בתרבות ובאמנות, ביוזמות חברתיות, בניהול ובמדיניות.

תל-אביב-יפו היא לא רק עיר. היא מגדלור.

עיר המקדמת ומעריכה את ערכי הסובלנות, הפלורליזם, קבלת השונה וכיבוד האחר, הדמוקרטיה, חופש הביטוי והמחשבה. עיר פתוחה לכל מי שרוצה לחיות בה ולבוא בשעריה, מבלי לשפוט ולתעדף.

תל-אביב-יפו היא לא רק עיר. היא טרנד.

מרכזיותה והובלתה בתחומים כה רבים מעניקים לה את היכולת לזהות מגמות, לאמץ אופנות ולקבל שינויים, הרבה לפני כולם.

תל-אביב-יפו היא לא רק עיר, היא תופעה. מרתקת.

ותופעות חוקרים גם בעזרת נתונים ומספרים.

השנתון הסטטיסטי של תל-אביב-יפו לשנת 2016 מציג נתונים רבים ומעניינים ומשקף מגמות של שינוי והתפתחות במגוון תחומים הנוגעים לעיר, לתושביה ולשירותים הניתנים בה. המידע הכמותי מרחיב את הידע שלנו בנושאים רבים, מטפח חשיבה ביקורתית, מסייע בתכנון המדיניות העירונית וביצירת פתרונות לצרכי העתיד.

אני מודה לאנשי המרכז למחקר כלכלי וחברתי על עבודתם החשובה באיסוף הנתונים ומקווה ששנתון זה יהיה לכם לעזר.

שלכם,

רון חולדאי

ראש עיריית תל-אביב-יפו

מבוא

זהו השנתון הסטטיסטי ה-55 של עיריית תל-אביב-יפו. השנתון מספק בסיס מידע רחב ומשמש את הנהלת העירייה, חברי המועצה והיחידות העירוניות בתהליכי תכנון, קבלת החלטות ועיצוב מדיניות. השנתון גם משמש מכוני מחקר, מוסדות ציבור ומוסדות פרטיים וכן את התושבים ובעלי עסקים בעיר, חוקרים וסטודנטים להם יש עניין בתל-אביב-יפו.

הנתונים המוצגים בשנתון מתבססים על מקורות רבים: היחידות השונות בעירייה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הביטוח הלאומי וגופים ממשלתיים, ציבוריים ופרטיים. כל החומר שנאסף נבדק, עובד ונערך על ידי צוות העובדים של המרכז למחקר כלכלי וחברתי בעיריית תל-אביב-יפו.

בשנתון הסטטיסטי מוצגים נתונים על מגוון תחומים הנוגעים לעיר, לתושבים ולשירותים שהם מקבלים. התחומים העיקריים המוצגים ביטוי בשנתון הסטטיסטי הם: מבנה דמוגרפי וחברתי, פעילות כלכלית, חינוך ותרבות, תשתיות, שירותים עירוניים שונים וכוח האדם העירוני. כל פרק בשנתון פותח בהצגת מקורות והגדרות ובהמשך מוצגים לוחות עם הנתונים הסטטיסטיים, תרשימים ומפות. בחלק מהלוחות מוצגים נתונים על העיר תל-אביב-יפו בהשוואה לערים ירושלים וחיפה, שהן הערים המטרופוליניות הגדולות בישראל.

לשנתון מצורפת חוברת 'עיקרי הנתונים והמגמות' המציגה נתונים עיקריים ומגמות בולטות בכל אחד מהתחומים, תוך הצגת השינויים העיקריים לאורך השנים.

תקליטור השנתון מכיל את השנתון, את חוברת "עיקרי הנתונים והמגמות" ומצגת עם נתונים עיקריים. השנתון, החוברת והמצגת מוצגים גם באתר האינטרנט של העירייה.

בהזדמנות זו ברצוני גם להודות לכל הגורמים ולכל בעלי התפקידים בעירייה ומחוצה לה שסייעו בידינו בקבלת הנתונים, הפקתם, הצגתם הגרפית והפקת השנתון בכללותו.

לאה אשוח

מנהלת המרכז למחקר כלכלי וחברתי

ציוני דרך בתולדות תל-אביב-יפו

תל-אביב-יפו הינה עיר עתיקה-חדשה: החלק העתיק הוא כמובן יפו, והחדש - תל-אביב. יפו מוזכרת בתעודות מצריות מהמאה ה-15 לפני הספירה. במהלך ההיסטוריה הארוכה שלה ידעה יפו תקופות שפל ותקופות פריחה ושיגשוג. גם היישוב היהודי בה ידע עליות וירידות. יפו היתה נמל ראשי של ממלכת חשמונאים. בימי המשנה והתלמוד התקיימה בה קהילה יהודית.

על פי עדויות, נמנו בה כ-400 יהודים בשנת 1855. בראשית שנות ה-90 של המאה ה-19, הוכרו יהודי יפו כקהילה נפרדת ע"י השלטון הטורקי. בתקופה זו החלו עולים רבים להתיישב בעיר, ונפתחו בה מוסדות חינוך ובתי מלון. הצפיפות שרבתה, הביאה להקמת השכונות היהודיות הראשונות מחוץ ליפו: נווה צדק (1887), ונווה-שלום (1890).

העיר תל-אביב צמחה משכונת אחוזת בית, שנבנתה בשנת 1909 על החולות ליד הים, לא הרחק מיפו. שנה לאחר מכן הוסב שמה ל"תל-אביב". בשנת 1914, השנה בה פרצה מלחמת העולם הראשונה, היו בתל-אביב 139 בתים עם 1,500 תושבים.

בשנת 1921 הוכרזה תל-אביב כרשות מקומית ע"י השלטונות המנדטוריים ומאיר דיזנגוף היה לראש העיר הראשון. היא כללה את השכונות הותיקות שבפרבריה הצפוניים של יפו, ואת השכונות הצעירות שהתפתחו מצפון וממזרח לאחוזת בית. העיר המשיכה להתפתח, ונוספו בה רבעים ושכונות חדשות. גם התחבורה השתכללה: נוסף לשירות הדיליז'נסים, הוקמו שירותי האוטובוסים לנסיעות בתוך העיר ומחוצה לה. בשנת 1924 החלה העלייה הרביעית, שהביאה לתל-אביב סוחרים ובעלי עסקים. חיי התרבות פרחו: הוקמו תיאטרונים, ביניהם "אוהל", ותיאטרון "הבימה" התיישב בתל-אביב. סופרים ומשוררים התיישבו בתל-אביב משנותיה הראשונות: אחד העם, ביאליק, אורי צבי גרינברג ושלונסקי.

בשנת 1925 הונחה אבן פינה לבי"ח "הדסה" שברחוב בלפור. בסוף 1928 הושלמה בנייתו והועבר אליו בית-החולים שנשא אותו שם וששכן לפני כן ברחוב נחלת בנימין.

בתקופה 1930-1937 עברה תל-אביב התפתחות מואצת מאד: אוכלוסייתה גדלה מ-42 אלף ל-150 אלף והעיר הפכה לכרך, בעיקר הודות להתיישבות אנשי העלייה החמישית, אשר חלקם היו בעלי הון שהגיעו מגרמניה. (ב-1937 מנתה אוכלוסיית יפו 69,000 נפש).

בתל-אביב חודשה המסורת של ירידי המזרח והיריד הגדול נפתח באופן חגיגי בשנת 1934. בשנים 1932-1936 הקים דיזנגוף את המוזיאון שנשא את שמו, בביתו אשר בשדרות רוטשילד. בשנת 1936 הוקמה התזמורת הפילהרמונית ע"י ברוניסלב הוברמן. באותה שנה נפתח בתל-אביב הנמל העברי הראשון.

המאורעות שפרצו ב-1936 ונמשכו עד פרוץ מלחמת העולם השנייה, פגעו ביהודים רבים. לאחר סיום המלחמה ב-1945, נמשך המאבק של היישוב היהודי בשלטון הבריטי. תל-אביב שימשה מרכז לפעילות ארגוני המחותרת אצ"ל ולח"י. לאחר אישור ההחלטה באו"ם על הקמת מדינה יהודית, תל-אביב היתה האיזור הראשון שפונה ע"י הבריטים. ארגון האצ"ל כבש את יפו, וההגנה - את היישובים שבסביבה. ערביי יפו החלו לנטוש את העיר בהמוניהם ומספר התושבים הערבים בה ירד מ-70 אלף (רובם מוסלמים ומיעוטם נוצרים) לכ-4 אלפים בלבד.

הכרזת העצמאות של מדינת ישראל נערכה באולם מוזיאון דיזנגוף בתל-אביב, ב-14 במאי 1948 - יום לאחר כניעתה של יפו.

עם כיבוש יפו והכפרים הערבים שבסביבה, הורחב השטח המוניציפלי של תל-אביב והוסרו ההגבלות על התפתחותה. ב-1950 צורפה יפו לתל-אביב באופן רשמי, ולעיר המאוחדת ניתן השם תל-אביב-יפו. יפו נפתחה להתיישבות יהודית, בעיקר על ידי עולים חדשים. העיר העתיקה ביפו שוקמה, והפכה לקריה לאמנות ולבידור.

ח.נ. ביאליק

על פלאים

על-ידי סגל ה'נב'ל

ה'תש"ל: י"ג אב

ה'תש"ל: י"ג אב

ה'תש"ל: י"ג אב

אין י"ג אב

ה'תש"ל: י"ג אב

לא תהיה אב ה'תש"ל

ה'תש"ל: י"ג אב

בשנים הראשונות לאחר קום המדינה, חלה התפתחות מהירה של תל-אביב-יפו, ומספר התושבים בה גדל מ-248 אלף בסוף 1948, ל-345 אלף בסוף 1951. בעשור הבא הגידול נמשך אם כי בקצב איטי יותר, ומספר התושבים בעיר עלה ל-386 אלף ב-1961. מאמצע שנות הששים ועד 1988 נרשמה ירידה מתמדת במספר התושבים. ב-1989 נעצרה המגמה הנ"ל והחל משנת 1990 חלה עלייה גדולה יחסית במספר התושבים עקב עלייה המונית מברית המועצות לשעבר. החל בשנת 2000 החלה מגמת עלייה עקבית כך שבשנת 2015 מנתה אוכלוסיית ת"א-יפו כ-432,890 תושבים.

בשנת 1959 הוקם מוזיאון הארץ (עתה - מוזיאון ארץ-ישראל תל-אביב) ליד חפירות תל-קסילה בעבר הירקון. ב-1964 הוחל בבניית מוזיאון תל-אביב לאמנות, וסמוך לו הוקמה הספרייה העירונית המרכזית. בראשית שנות ה-90 הוחל בהקמת המשכן לאומנויות הבמה (אופרה, מחול, תיאטרון וקונצרטים), ב"מרכז גולדה מאיר", סמוך למוזיאון תל-אביב לאמנות. בשנת 1994 הושלמה הקמתו של המשכן לאומנויות הבמה בו שוכן אולם של האופרה הישראלית החדשה ומתקיימים בו גם מופעי מחול ומוסיקה.

בשנת 1970 הוחל בהקמתו של פארק הירקון (גני יהושע), המקיף כיום כ-3,000 דונם, ומשמש כריאה הירוקה של העיר. מאוחר יותר הוקם בתוך הפארק "הספורטק", לפעילות ספורטיבית חופשית של תושבי העיר. בראשית שנות ה-80 שוקמה ופותחה הטיילת לאורך חוף הים, והמקום הפך למוקד בילוי ובידור. בסוף שנות ה-80 הוחל בפיתוחו של פארק דרום (פארק מנחם בגין) בדרום מזרח העיר. בתוך הפארק הוקם ספורטק על שטח של 250 דונם.

בשנות ה-80 וה-90 נסללו והורחבו כבישים מהירים בערוץ נחל איילון, המקילים על תנועת כלי רכב אל תל-אביב-יפו וממנה.

החל בשנות ה-2000 העיר תל-אביב-יפו חיזקה את מעמדה כעיר מטרופולינית המרכזת את הפעילות הפיננסית של ישראל, המהווה מרכז תרבות ויצירה בעל אופי רב-תרבותי ופולורליסטי.

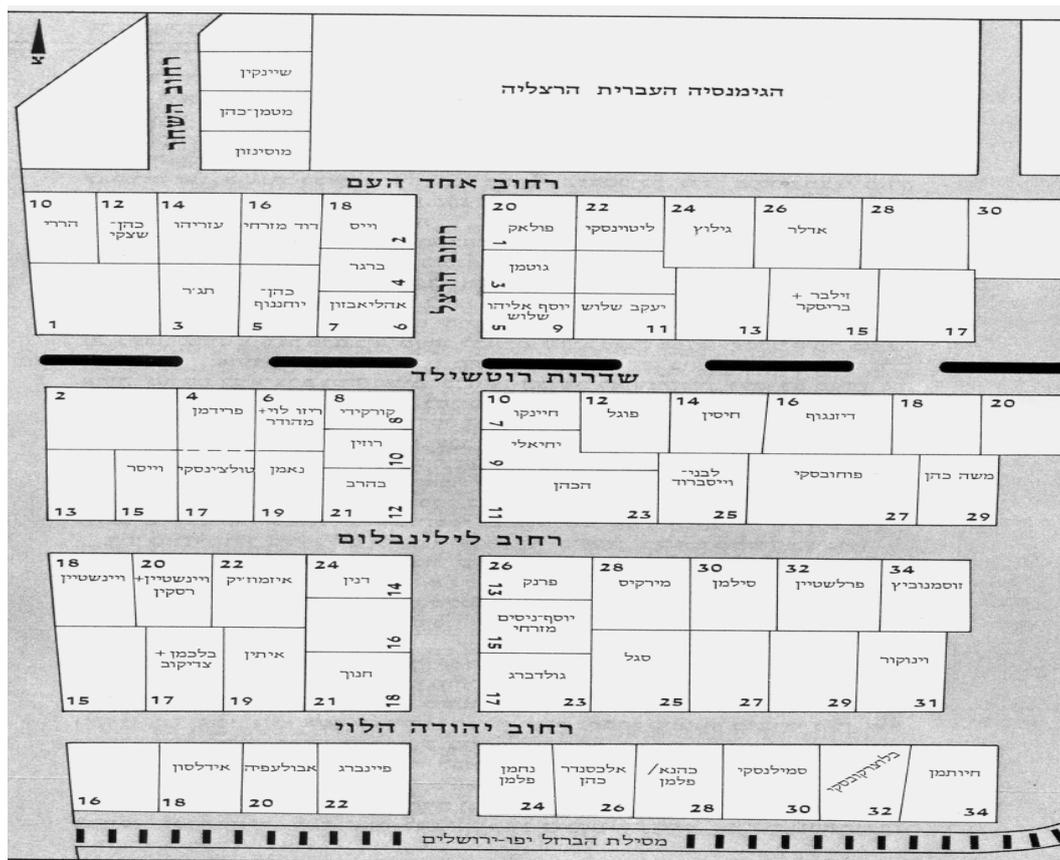
בשנת 2009 העירייה ציינה 100 שנים להיווסדותה של העיר - "העיר העברית הראשונה". שנת המאה לוותה בפרוייקטים גדולים ומיוחדים בתחום התרבות והאומנות. כעבור מאה שנים, תל-אביב-יפו שואפת למעמד של "עיר עולם" על-ידי הפיכתה למרכז בין-לאומי של תרבות, תיירות, עסקים והיי-טק.

נכתב במלאות 25 שנה לתל-אביב



"האסיפה המייסדת של תל-אביב, 1908", חול המועד סוכות תרס"ט
צילם: אברהם סוסקין

מפת חלוקת המגרשים ב'אחוזת בית'



מקור: מרדכי נאור ועמית לוינסון, "מי היו 66 מייסדי תל-אביב", עידן 3, תל-אביב בראשיתה, 1934-1909, הוצאת יד יצחק בן-צבי, ירושלים תשמ"ד, עמ' 11.

סמל העיר

הסמל צוייר בידי נחום גוטמן ב-1925 ע"פ הזמנת העירייה והוא אומץ על ידה עוד באותה שנה. גוטמן נועץ עם אביו (ש' בן-ציון), עם דיזנגוף ועם ביאליק, לפני שניגש למלאכה. ש' בן-ציון הציע את הכתובת "אבנך ונבנית", ונטל חלק פעיל בעיבוד הסמל לפרטיו*.

הסמל הנוכחי



הסמל ב-1925



במרכז הסמל מגן דוד ובו אלמנטים אחדים :

- א. מגדל אור שנועד לסמל שתל-אביב היא מאור לגולה וחוף מבטחים לעולים שיבואו בשעריה.
- ב. שער כניסה בתחתית המגדלור מסמל שתל-אביב היא שער עלייה לבני האומה המבקשים לשוב למולדתם.
- ג. הכותרת "אבנך ונבנית" לקוחה מספר ירמיהו פרק ל"א, פסוק ג': "עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל, עוד תעדי תפיך ויצאת במחול משחקים".
- זבעת הכוכבים מרמזים לדגל שהרצל הציע בספרו "מדינת היהודים": "דגל לבן ובו שבעה כוכבי-זהב... הכוכבים הם שבע שעות-הזהב אשר לעבודת יומנו".**
- ציור האורייגנל של הסמל של גוטמן, שהיה צבעוני, אבד. במהלך השנים חלו בסמל העיר שינויים קלים. עם סיפוחה של יפו לתל-אביב ב-1950, החליפה הכותרת "תל-אביב-יפו" את הכותרת "עירית תל-אביב" שבסמל המקורי.

* ע"פ מכתב של נחום גוטמן למזכיר העיר ב-1950. המכתב מצוי בארכיון ההיסטורי של עיריית ת"א-יפו.

** השם תל-אביב עצמו קשור להרצל: השם הינו תרגום של נחום סוקולוב ל"אלטנוילנד" - ספרו של הרצל. השם תל-אביב נזכר רק פעם אחת בתנ"ך, בספר יחזקאל פרק ג', פסוק ט"ו: "ואבוא אל הגולה תל-אביב, היושבים אל נהר כבר". דרך אגב, גם בסמל של העיר הרצליה (הקרויה על שם הרצל) מופיעים שבעה כוכבים.

רשימת ראשי העירייה ותקופת כהונתם

1936-1928 ; 1925-1921	:	מאיר דיזנגוף
1928-1925	:	דוד בלוך
1952-1936	:	ישראל רוקח
1959-1953	:	חיים לבנון
1969-1959	:	מרדכי נמיר
1974-1969	:	יהושע רבינוביץ
1993-1974	:	שלמה להט
1998-1993	:	רוני מילוא
מכהן כראש העירייה מנובמבר 1998.	:	רון חולדאי

מועצות העירייה

<u>מספר המצביעים בבחירות</u>	<u>מועד הבחירות</u>	<u>מספר חברי המועצה</u>	<u>המועצה</u>
4,202	24.1.1924	41	הראשונה
8,853	5.5.1925	41	השניה
7,525	6.12.1926	41	השלישית
9,953	31.12.1928	15	הרביעית
12,529	6.6.1932	15	החמישית
21,678	15.12.1935	15	השישית
139,847	14.11.1950	31	השביעית
193,766	* 26.7.1955	31	השמינית
205,471	* 3.11.1959	31	התשיעית
220,022	* 2.11.1965	31	העשירית
212,853	* 28.10.1969	31	האחת-עשרה
198,300	* 31.12.1973	31	השתים-עשרה
150,967	7.11.1978	31	השלוש-עשרה
154,354	25.10.1983	31	השלוש-עשרה
138,099	28.2.1989	31	החמש-עשרה
143,387	2.11.1993	31	השש-עשרה
145,404	10.11.1998	31	השבע-עשרה
107,724	28.10.2003	31	השמונה-עשרה
142,087	11.11.2008	31	התשע-עשרה
143,335	22.10.2013	31	העשרים

* באותו יום נערכו גם בחירות לכנסת.

חברי מועצת העירייה העשרים

תל אביב 1	רון חולדאי - ראש העירייה
עיר לכולנו	אהרון מדואל
תל אביב 1	אופירה יוחנן וולק
מרצ	איתי פנקס ארד
רוב העיר - רשימת הצעירים	אלון סולר
רוב העיר - רשימת הצעירים	עו"ד אסף זמיר - מ"מ וסגן ראש העירייה
מרצ	ד"ר אפרת טולקובסקי
מרצ	עו"ד גבי לסקי
תל אביב 1	גל שרעבי-דמאיו
הליכוד	ארנון גלעדי - משנה לראש העירייה
תל אביב 1	עו"ד דורון ספיר - מ"מ וסגן ראש העירייה
הירוקים	עו"ד דן להט
דרום העיר	חיים גורן
כוח לגמלאים	יהודה המאירי
רוב העיר - רשימת הצעירים	יניב ויצמן
עיר לכולנו	יעל בן יפת
צדק חברתי	כרמלה עוזרי
מרצ	מיטל להבי - סגנית רה"ע
מרצ	מיכאל גיצין
הליכוד	ניר סביליה
חזית דתית מאוחדת	הרב נפתלי לוברט
חזית דתית מאוחדת	הרב נתן אלנתן - סגן רה"ע
כוח לגמלאים	נתן וולוך - יו"ר המועצה
מרצ	מהרטה ברוך רון - סגנית רה"ע
רוב העיר - רשימת הצעירים	מירב בן ארי
תנועת מהפך ירוק בתל-אביב - לתת לחיות התנועה הירוקה	עו"ד ראובן לדיאנסקי
שימו לב הורים	ציפי ברנד פרנק
תל אביב 1	קרנית גולדווסר
עיר לכולנו	שלי דביר
הליכוד	שלמה מסלאוי
חזית דתית מאוחדת	שמואל גפן

הערות הסבר ללוחות

בסעיף של מקורות והגדרות בכל פרק מצויין המקור של הלוח לאחר מספר הלוח. למשל: הלמ"ס (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה), משרד הבריאות וכיוצ"ב. בלוחות בהם מקור הנתונים הוא יחידה בעיריית תל-אביב-יפו צויין ע"המינהל, האגף, המחלקה, למשל: ע"מינהל הנדסה.

סימנים מיוחדים

= -	חוסר מקרים
= ..	מספרים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום
= *	מספרים ארעיים או אומדנים
= **	מספרים מתוקנים
= 0.0	אחוז קטן מ-0.1
= ()	נתונים המבוססים על הערכה (אומדנים) או בעלי טעות דגימה יחסית גבוהה
= 2008	המסגרת מסביב לשנה מציינת שהנתונים לאותה שנה הם נתוני מפקד האוכלוסין שנערך בשנה זו

גיל בשנים

קבוצות גיל: אם הגיל מופיע בצורה של טווח, לדוגמה גיל 10-14, המשמעות היא שטווח הגילאים המוצג כולל את כל הילדים מגיל 10 עד היום בו הגיעו לגיל 15.
עד גיל 17: עד היום בו הגיע לגיל 18.

אחוזים

סיכום האחוזים אינו מסתכם תמיד ב-100 בגלל עיגול מספרים ויתכנו סטיות של עד 0.2% ממאה.

מידות

אינטש ("') = 2.54 ס"מ
דונם = 1,000 מ"ר.

חודשים ושנים

1. החודשים צויינו בספרות רומיות כגון: ינואר - I, פברואר - II, וכו'.
2. השנים צוינו: שנה לפי הלוח הגרגוריאני: מ-1 בינואר עד 31 בדצמבר - כגון: 2000, 2001 וכד'.
עד לשנת 1991, שנת תקצ"ב: מ-1 באפריל בשנה אחת עד 31 במרס בשנה שלאחריה.
החל משנת 1991, שנת תקצ"ב: מ-1 בינואר עד 31 בדצמבר.
שנה לפי שנת לימודים: מ-1 בספטמבר בשנה אחת עד 30 ביוני בשנה שלאחריה - כגון: תש"ס, תשס"א וכד'.
3. שנת גשם: מ-1 באוגוסט בשנה אחת עד 31 ביולי בשנה שלאחריה.
3. בכל מקרה שהנתונים מתייחסים למצב במועד קבוע, צויין המועד בגוף הלוח או בהערה נלווית כגון: 2000.XI.30, 2001.XII.

החלוקה הגיאוגרפית-סטטיסטית של העיר

העיר ת"א-יפו מחולקת כיום מבחינה מינהלית וסטטיסטית ל-9 רבעים, 31 תת-רבעים ו-178 אזורים סטטיסטיים (ראה מפות להלן). החלוקה נקבעה בהתחשב בתכונות ההנדסיות, הגיאוגרפיות והדמוגרפיות של חלקי העיר השונים. יש לציין, שהגבולות עוברים באמצע הרחובות, כאשר הצד האחד של הרחוב שייך לאזור אחד והצד האחר שייך לאזור שני.

גבולות הרבעים ותת-רבעים נקבעו במידת האפשר באתרים גיאוגרפיים, כגון: הירקון ונחל איילון ובמקרים אחרים - ברחובות מרכזיים.

האזורים הסטטיסטיים ממוספרים במספרים בני 3 ספרות. כך שמספר האזור הסטטיסטי כולל גם את מספר תת-הרובע והרובע. לדוגמא: האזור הסטטיסטי 521 הוא אזור ראשון (1) בתת-רובע (52), שהוא תת-רובע שני (2) ברובע 5. כל אזור סטטיסטי מחולק למבננים. המבנן הוא גוש בתים התחום מכל עבריו ע"י רחובות, המבדילים בינו לבין המבננים הסמוכים לו.

לקראת מפקד האוכלוסין שנערך בסוף שנת 2008 הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה יחד עם המרכז למחקר עדכנו את החלוקה הקיימת של העיר לתת-רבעים ואזורים סטטיסטיים, לאור השינויים שחלו בעיר. בעקבות זאת גדל מספר האזורים הסטטיסטיים ותת-רובע 22 פוצל לשני תת-רבעים 22 ו-23. מספר הרבעים נותר ללא שינוי (9 רבעים סה"כ). לספר השנתון מצורפת מפה של הרבעים והתת-רבעים ומפה של האזורים הסטטיסטיים בעיר, המפות נועדו לתת לקורא מושג על מיקומם של האזורים הללו בעיר.

חלוקה נוספת של העיר היא החלוקה לשכונות ומספרן עומד על 71. במהלך שנת 2010 ושנת 2011, בעבודה משותפת של הצוותיים המקצועיים של המרכז למחקר, היחידה לתכנון אסטרטגי ואגף רבעים ושכונות, יחד עם נציגי הציבור, מועצת העיר וראש העירייה, הוגדרו מחדש גבולות של שכונות העיר על-פי מגוון שיקולים (סטטיסטיים, דמוגרפיים ותכנוניים). **בשנתון 2011 עודכנו הגדרות השכונות וכן המספרים הסידוריים שלהן, ומכאן שיש לשים לב לכך כאשר משווים לנתוני השכונות בשנתונים קודמים.** מפת השכונות שמופיעה בהמשך נועדה לתת לקורא מושג על מיקומן של השכונות בעיר.

להלן רשימת השכונות בפירוט האזורים הסטטיסטיים המרכיבים שכונות אלו, לפי קוד השכונה ושם השכונה (בשלב פרסום השנתון עדיין היו שכונות ששמותיהן טרם נקבעו סופית בתהליך שינוי השמות ע"י הצוות המקצועי העירוני הייעודי שקיים למטרה זו).

<u>קוד השכונה</u>	<u>שם השכונה/האזור</u>	<u>אזור סטטיסטי ע"פ מפקד 2008</u>
1	גלילות	החלק הצפוני של 111 ו-112
2	צוקי אביב	החלק האמצעי של 111 והחלק הדרומי של 112
3	אזור שדה דב*	החלק הדרומי של 111
4	נופי ים	113
5	תוכנית ל'	114
6	כוכב הצפון	115
7	רמת אביב ג'	123-121
8	אפקה	131
9	נוה אביבים וסביבתה	124, 125, 132
10	רמת-אביב	133, 134
11	אוניברסיטת תל-אביב	135
12	מרכז הירידים	חלק מ-136 - צפונית לציר רוקח
13	פארק הירקון	חלק מ-136 - דרומית לציר רוקח
14	תל ברוך צפון	החלק הצפוני של 211
15	תל ברוך	החלק הדרומי של 211 והחלק הצפוני של 213
16	מעוז אביב	החלק הדרומי של 213
17	נאות אפקה ב'	212
18	נאות אפקה א'	214
19	הדר יוסף	215, 216

*שכונה ללא שם - תהליך קביעת השם לשכונה טרם הסתיים.

<u>אזור סטטיסטי ע"פ מפקד 2008</u>	<u>שם השכונה/האזור</u>	<u>קוד השכונה</u>
221	קרית שאול	20
222	המשתלה	21
223	גני צהלה ורמות צהלה	22
224	צהלה	23
226, 225	נוה שרת	24
231	רביבים	25
232	נוה דן	26
233	רמת החייל	27
235, 234	עתידים	28
311	נמל תל-אביב	29
331 ; 326-321 ; 317-312	הצפון הישן - החלק הצפוני	30
349-341 ; 337-332	הצפון הישן - החלק הדרומי	31
412, 411	בבלי	32
415-413	הצפון החדש - החלק הצפוני	33
426-421	הצפון החדש - סביבת ככר המדינה	34
436-431	הצפון החדש - החלק הדרומי	35
437	צמרות איילון	36
611 ; 556-541 ; 517-511	לב תל-אביב	37
523-521	כרם התימנים	38
533-531	נוה צדק	39
613, 612	גני שרונה	40
625-621	מונטיפיורי	41
711, החלק המערבי של 712 ; 715 ו-731	צפון יפו	42
826, 825, 714, 713	גבעת הרצל, אזור המלאכה יפו	43
721	יפו העתיקה, נמל יפו	44
725-722	עגימי וגבעת העלייה	45
734-732	צהלון ושיכוני חיסכון	46
736, 735	יפו ג' ונוה גולן	47
745, 741	מכללת יפו-תל-אביב ודקר	48
747, 746	יפו ד' (גבעת התמרים)	49
743, 742 והחלק המערבי של 744	תל-כביר, נוה עופר, יפו ב'	50
744 החלק המזרחי של 744	אזור התעסוקה "צומת חולון"	51
813-811 ; 712 החלק המזרחי של 811-813	פלורנטין	52
821 ; 816-814	נוה שאנן	53
824-822	שפירא	54
831 החלק המערבי של 831	פארק החורשות (שם זמני)*	55
833, 832, 831 החלק המזרחי של 831	קרית שלום	56
913-911	נחלת יצחק	57
916-914	ביצרון ורמת ישראל	58
921	תל-חיים	59
922	רמת הטייסים	60
923	אורות	61
929-925	יד אליהו	62
935-931, 924	התקווה	63
936 החלק הצפוני של 936	עזרא והארגזים	64
937 החלק הצפוני של 937	לבנה וידידיה	65
937-936 החלק הדרומי של 937	פארק דרום	66
941	כפיר	67
942	נוה ברבור, כפר שלם מערב	68
944, 943	נוה אליעזר וכפר שלם מזרח	69
946, 945	נוה חן	70
947	ניר אביב	71

*תהליך קביעת השם לשכונה טרם הסתיים.

מפות

בשנתון הנוכחי, כמו בשנתונים האחרונים, צורפו מפות צבעוניות המציגות את ההתפרסות המרחבית של מאפיינים ותופעות שונות בת"א-יפו.

המפות הופקו במרכז יאיר למידע הנדסי בשיתוף עם המרכז למחקר, באמצעות מערכת ה-G.I.S. העירונית - מערכת מידע גיאוגרפית. שטחים דלי אוכלוסין מופיעים על-גבי המפות ללא צבע (בלבן).

חלקם של האזורים הסטטיסטיים מוגדרים כאזורים דלי אוכלוסין, אזורים ששימושי הקרקע העיקריים שלהם אינם מגורים, אלא תעשייה, מסחר, פארקים וכו'. להלן רשימת האזורים הסטטיסטיים דלי האוכלוסין, כפי שהוגדרו במפקד האחרון משנת 2008.

אזורים סטטיסטיים דלי אוכלוסין

תיאור מילולי של האזור	א"ס ע"פ מפקד האוכלוסין 2008
- אוניברסיטת תל-אביב (כולל קרית המוזיאונים), מרכז הירידים ופארק הירקון	136 ,135
- קרית שאול	221
- עתידים (אזור התעשייה בעבר הירקון)	235 , 234
- ככר נמיר (אתרים), המרינה, גן העצמאות	331
- הקאמרי, בית אריאלה, מוזיאון תל-אביב לאומנות ובית המשפט	434
- צמרות איילון (תחנת הרכבת צפון)	437
- מנשיה	531
- הקריה, מתחם השוק הסיטונאי לשעבר	613
- בית אגד, תנובה	621
- מרכז עסקים בשכונת מונטיפיורי	625, 624
- אזור המלאכה, איצטדיון בלומפילד, בניין מרכזים	714 ,713
- עיתון הארץ, ביה"מ לתעבורה, לנוער ולעבודה, מרכז המלאכה (קיבוץ גלויות)	825
- פארק החורשות (גן ההגנה, המכון לרפואה משפטית)	831
- יגאל אלון, מחלבות טרה	913
- אזור תעשייה - מערבית לביצרון	914

חלוקה גיאוגרפית של מטרופולין תל-אביב

מטרופולין תל-אביב מחולק ל"טבעות" בהתאם למבנה הפנימי שלו, והטבעות מחולקות ל"גזרות". לאחר מפקד משנת 1983, חלו שינויים בקביעת הגבולות ובמפקד משנת 1995 השם הוסב מ"אגד ערים תל-אביב" ל"מטרופולין תל-אביב". בשנת 2013, כתוצאה ממצאי המפקד משנת 2008, חלו שינויים נוספים בהגדרת המטרופולין - השינוי העיקרי הוא הכללת יישובי יהודה ושומרון בטבעת החיצונית של המטרופולין. להלן ההגדרות לכל אחת מהתקופות:

גלעין, טבעות וגזרות	יישובים עיקריים באגד ערים תל-אביב, מפקד 1983	יישובים עיקריים במטרופולין תל-אביב, מפקד 1995	יישובים עיקריים במטרופולין תל-אביב, מפקד 2008
<u>גלעין</u> <u>טבעת פנימית</u> <u>גזרה צפונית</u>	-	תל-אביב-יפו	תל-אביב-יפו
<u>גזרה מזרחית</u>	בני ברק, גבעתיים, רמת גן.	אור יהודה, בני ברק, גבעתיים, כפר אז"ר, קריית אונו, רמת אפעל, רמת גן, רמת פנקס.	אור יהודה, בני ברק, גבעתיים, כפר אז"ר, קריית אונו, רמת אפעל, רמת גן, רמת פנקס.
<u>גזרה דרומית</u>	אזור, בת ים, חולון, מקווה ישראל.	אזור, בת-ים, חולון, מקווה ישראל.	אזור, בת-ים, חולון, מקווה ישראל.
<u>טבעת תיכונה</u> <u>גזרה צפונית</u>	גליל ים, הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה.	גבעת חן, הוד השרון, כפר מל"ל, כפר סבא, רמות השבים, רעננה.	גבעת חן, הוד השרון, כפר מל"ל, כפר סבא, רמות השבים, רעננה.
<u>גזרה מזרחית</u>	אור יהודה, גבעת שמואל, גני יהודה, גני תקווה, יהוד, כפר אז"ר, נווה אפרים, סביון, פתח תקווה, קרית אונו, רמת אפעל, רמת פנקס.	גבעת שמואל, גני יהודה, גני תקווה, יהוד, מגשימים, מעש, נווה אפרים, סביון, פתח תקווה.	גבעת שמואל, גני יהודה, גני תקווה, יהוד, מגשימים, מעש, נווה אפרים, סביון, פתח תקווה.
<u>גזרה דרומית</u>	בית דגן, נחלת יהודה, ראשון לציון.	אחיזר, באר יעקב, בית דגן, גנות, כפר חב"ד, לוד, משמר השבעה, ניר צבי, נס ציונה, קרית עקרון, ראשון לציון, רחובות, רמלה.	אחיזר, באר יעקב, בית דגן, גנות, כפר חב"ד, לוד, משמר השבעה, ניר צבי, נס ציונה, קרית עקרון, ראשון לציון, רחובות, רמלה.
<u>טבעת חיצונית</u> <u>גזרה צפונית</u>	הוד השרון, כפר מל"ל, כפר סבא, רמות השבים.	אבן יהודה, געש, טייבה, טירה, כפר ויתקין, כפר יונה, מכמורת, משמר השרון, נתניה.	אבן יהודה, געש, טייבה, טירה, כפר ויתקין, כפר יונה, מכמורת, משמר השרון, נתניה.
<u>גזרה מזרחית</u>	לוד, ראש העין, רמלה.	טירת יהודה, כפר סירקין, כפר קאסם, מכבים-רעות, ראש העין, שוהם.	טירת יהודה, כפר סירקין, כפר קאסם, מכבים-רעות, ראש העין, שוהם.
<u>גזרה דרומית</u>	באר יעקב, מזכרת בתיה, נס ציונה, קרית עקרון, רחובות.	אשדוד, גדרה, יבנה, מזכרת בתיה.	אשדוד, באר טוביה, ביצרון, גבעתי, גדרה, יבנה, מזכרת בתיה, ניר בניס, עזריקס, קריית מלאכי, שדה עוזיהו.
<u>גזרת יישובים</u> <u>ישראלים ביו"ש</u>	-	-	אורנית, אלפי מנשה, אלקנה, אריאל, בית אריה, ברקן, מעלה שומרון, שערי תקווה, קדומים.

רבעים ותת-רבעים
QUARTERS AND SUB-QUARTERS

תל - אביב - יפו
TEL - AVIV - YAFO



הים התיכון
MEDITERRANEAN SEA

הרצליה
HERZELIYA

רמת השרון
RAMAT HASHARON

בני ברק
BNEI BRAK

רמת גן
RAMAT GAN

גבעתיים
GIVATAYIM

חולון
HOLON

בת ים
BAT YAM

קנה מידה - 1:78,000

מקרא
LEGEND

גבול רובע	
גבול תת-רובע	



עיריית תל אביב - יפו
המרכז למחקר כלכלי וחברתי
מרכז יאיר-מערכת מידע גיאוגרפית, אגף המיחשוב

שכונות NEIGHBOURHOODS

תל - אביב - יפו
TEL - AVIV - YAFO



הים התיכון
MEDITERRANEAN SEA

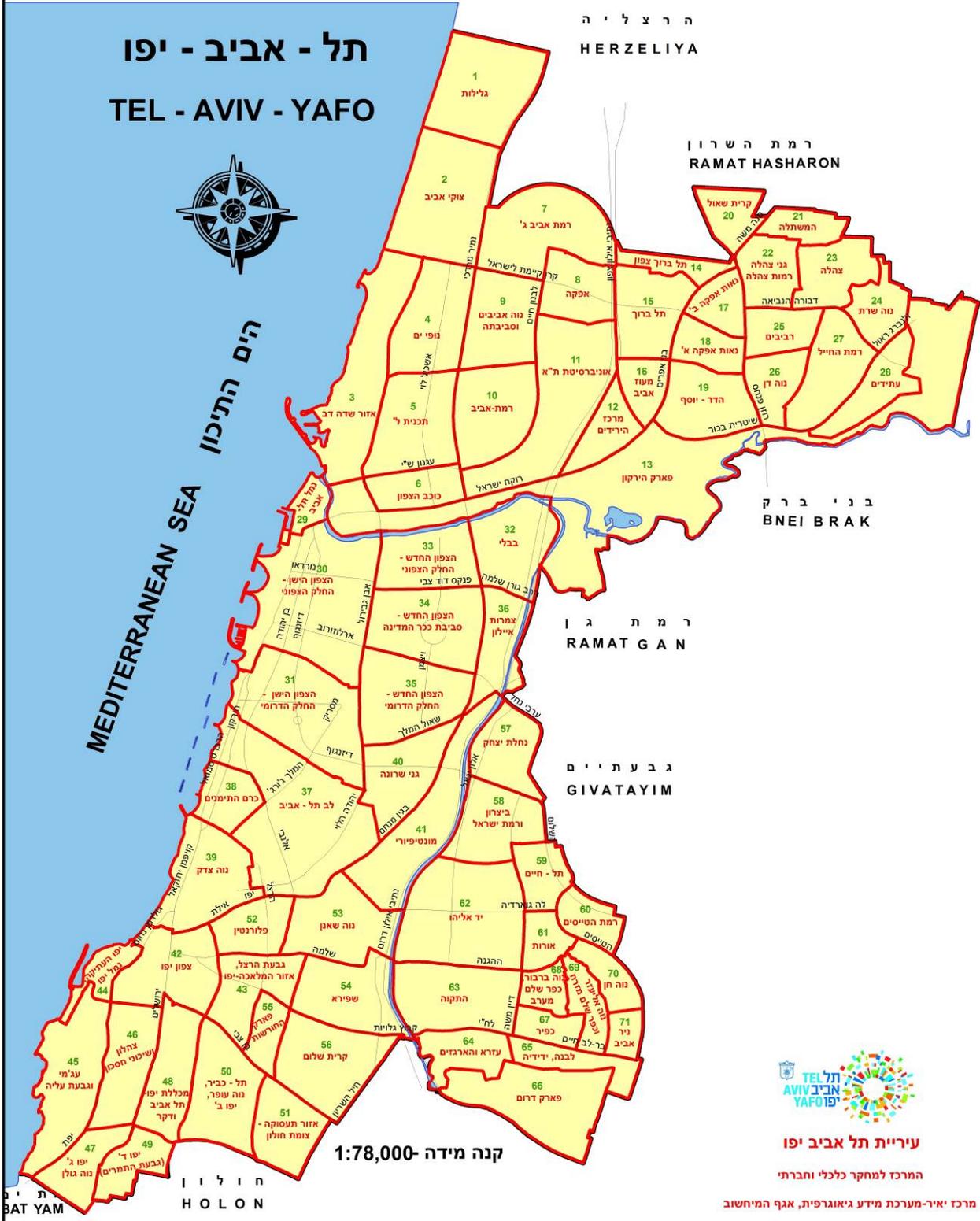
הרצלייה
HERZELIYA

רמת השרון
RAMAT HASHARON

בני ברק
BNEI BRAK

רמת גן
RAMAT GAN

גבעתיים
GIVATAYIM



קנה מידה 1:78,000



עיריית תל אביב יפו

המרכז למחקר כלכלי וחברתי

מרכז יאיר-מערכת מידע גיאוגרפית, אגף המיחשוב

אזורים סטטיסטיים מפה מקופלת

גב מפה מקופלת

מטרופולין תל-אביב
METROPOLITAN AREA OF TEL-AVIV

תל - אביב - יפו
TEL - AVIV - YAFO

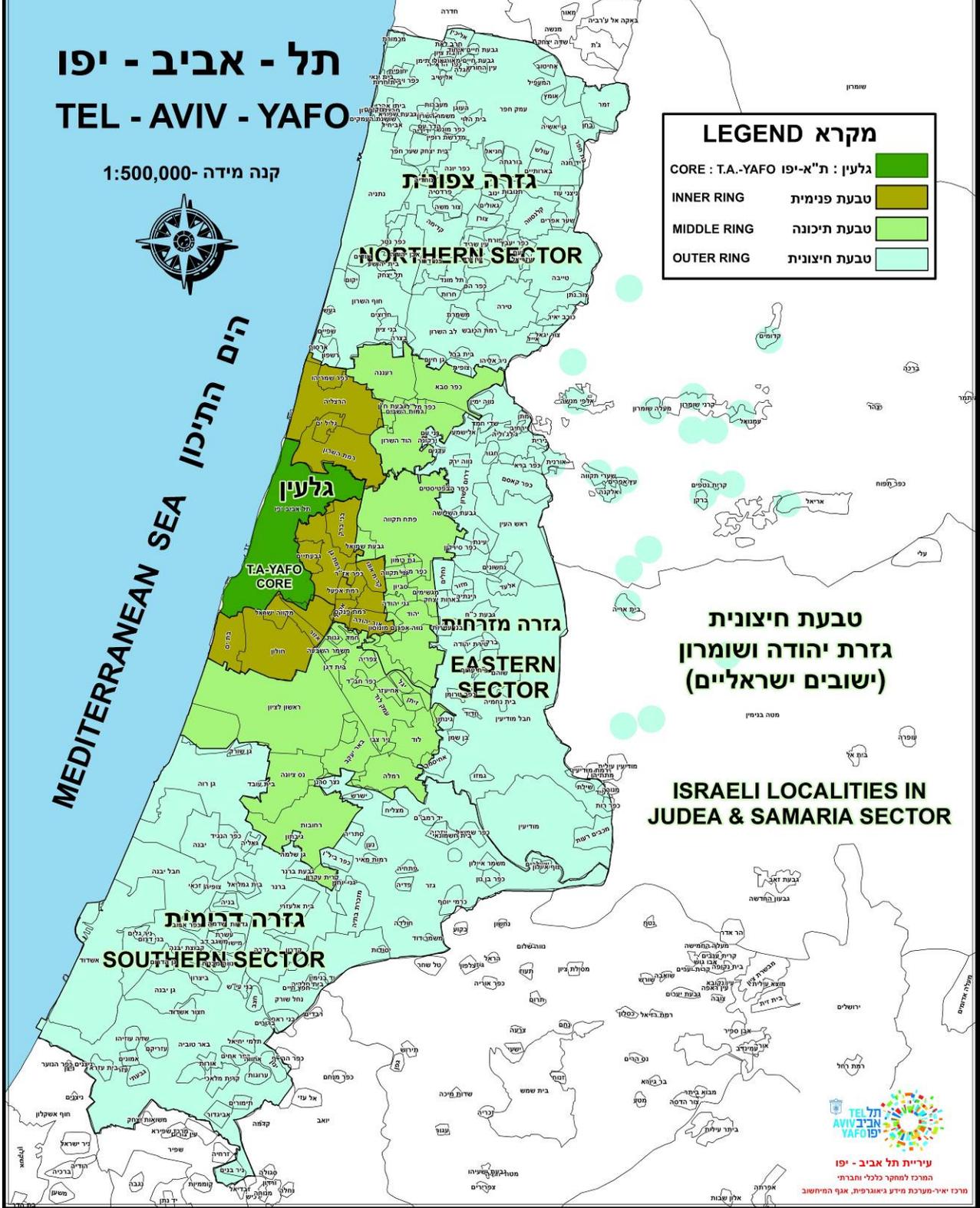
קנה מידה - 1:500,000



הים התיכון
MEDITERRANEAN SEA

מקרא LEGEND

	גלעין : ת"א-יפו
	טבעת פנימית
	טבעת תיכונה
	טבעת חיצונית



עיריית תל אביב - יפו
המרכז לחמקר כלכלי וחברתי
מרכז יזמי-מערכת מידע בינארגונית, אגף המיחשוב

